

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Печенню.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рѣкъ III.

Шамокінъ, Па. Четвергъ 26-го Вересня 1895

Число 29

Водъ Редакціи.

Просимо нашихъ читателей „Свободы“, щобъ ско- тѣли насъ докладно повѣ- домити, колько хто запла- тивъ и коли? Члены „Союза“ можуть получить газету за \$1 на рѣкъ, если достаточно число зголосить ся.

Редакція.

Шамокінъ 26 вересня.

Чому нашъ люде въ Америцѣ не читають газеты?

Якъ кто хоче знати, що Американцѣ роблять около 6-ой год. еъ полудня, най буде такий цѣкавыи и пе- рейде ся по мѣстѣ, а побачитъ, якъ Американцѣ вернувши зъ работы, об- мывъ ся докладно, зѣвъ вечеру и выйшовъ на га- нѣкъ, колышучи ся, читае газету. Безъ газеты, не въ силѣ нѣхто задумати собѣ Американца безъ взгляду, чи вѣнь працюе въ майнахъ, чи занимае якій публичный урядъ. Каждый зъ нихъ безъ рѣжницѣ газету по- денну мусить читати, бо его обходять и новины мѣ- деви, п'оголошена и полі- тика и справы державныи взагалѣ. Навѣтъ мали, школьни дѣти не обойдуть ся безъ газеты, а батьки перечитавши еи зъ обовяз- ку, зъ дневного порядку, подають дѣтямъ и они по- жадно слѣдять за тымъ, що около нихъ дѣе ся.

Женщина-Американка не жила-бы безъ газеты и она не могла-бы поняти того, лкъбы еѣ хто сказавъ, що пр. въ Галичинѣ живутъ дамы, котры роками не ви- дятъ газеты. А такъ есть, на лихо; але намъ не до Галичины, най она собѣ здоровыи живутъ и безъ газе- ты, якъ имъ съ тымъ добре; намъ рѣсходить ся о нашо- го човѣка въ Америцѣ. Чому вѣнь не читае газеты? Або виненъ нашъ човѣкъ, або винна газета. Нашъ човѣкъ виненъ, бо вѣнь ледви каждый десятий вмѣе читати. Заразъ скаже нашъ човѣкъ: та що я тому виненъ, що не дали менѣ способности навчити ся чи- тати.

Справдѣ въ Галичинѣ, або на Угорскѣй Руси не богато дбають, щобъ навчити лю- дей читати, але мы знаемо богато примѣровъ, що наши люде вже въ старшѣмъ вѣ- цѣ навчили ся въ Америцѣ и читати и писати не то по своему, але и по авглійски. Хто мае сильну волю и хоче щось зробити, для та- кого нема нѣякихъ пере- шкодъ. Одже виненъ нашъ човѣкъ, що маючи спо- собность не старе ся нав- чити питуки читаня и пи- сання. Виненъ нашъ човѣкъ, що не хоче читати газеты, хоть умѣе читати. Вѣнь пе- речитае троха молитвослова въ недѣлю, тай листъ зъ краю и на томъ кончить ся его читане. Якъ нема пейды то не буде читавъ газеты, бо каже: човѣкъ тяжко напрацюе ся, та задоволе- ный, що троха водпочне. Якъ прииде пейда, тогды зновъ не мае часу читати, бо каже: та човѣкъ такъ напрацюавъ ся тяжко, щобъ еще не забавивъ ся троха. И пошла забава, прекрасна забава. Кекъ пива порожный вже котить ся по подлѣзѣ, якъ гарбузъ, а моторий нашъ хлопцѣ вже другий таскають и ставятъ на крѣсло приспѣвующи „ве- селон“. А „виска“, потѣши- телька такъ и струями роз- ливаеъ по брудному столѣ. Народъ пѣнный, починаеъ суперечка, а водтакъ и по- бились, здорово побились, такъ, що не оденъ и колька мѣсяцѣвъ водлежить въ шпитали. Отъ такъ читае нашъ човѣкъ газету, кро- ваву газету. Не скажемо, чтобы не було у насъ чест- ныхъ, тверезыхъ, грамот- ныхъ людей. Суть вже и навѣтъ велике число у насъ такихъ людей, котры въ нѣ- чомъ не уступають интелли- гентнымъ Американцамъ.

Отсе въ коротцѣ причины, чому нашъ човѣкъ не читае газеты и ти причины походятъ зъ его таки винны. Але мы въ горѣ поставили пытане, чи не винна и сама газета? Газета мусить вод- повѣдати степеневъ образо- вання, интересамъ, выма- ганнямъ и потребамъ сво- ихъ читателей. Взагалѣ: она повинна бути деначе

школьною читанкою для дитины, котра знаходить въ той читанцѣ богато для се- бе цѣкавого и научного. Конечно газета повинна бу- ти такою. Щобъ газета була добра, цѣкава, поучающа, то потреба конечно, щобъ люде, що еи читають пла- тили точно за ню, щобъ можна газету удержати, а друге, що дуже важне, щобъ спомогали еи и морально. А то якъ морально? Та такъ, щобъ зъ каждого мѣсяца, де жикотъ нашъ люде, оденъ письменный човѣкъ спи- сувавъ, що тыжня: якъ тамъ работа иде, якъ люде жи- ютъ, колько людей прий- шло зъ краю, колько водѣй-шло до краю — зъ водки прийшли, або де, до якого села вернули? колько въ братствѣ людей, яка церковь и т. д. Якъ такъ намъ що, тыжня присылали лю- дописы, тогды могли-бы мы подати вѣрный образъ жити нашихъ людей въ Америцѣ. Якъбы якъ наибольше лю- дей читало нашу газету, тобъ мы еи розширили — побольшили и булобы по цѣкавого читати. Новины Американскыи, мы маемо въ газетахъ американскихъ, о нихъ не трудно, але намъ треба передовѣсть такихъ новинъ, котры водносятся до житя нашихъ русскихъ людей. Еслижъ будемо се- бя вѣспольно вѣспомогали, то певно и больше людей бу- де читати газету, а она буде гака, що мусить ся еи пе- речитати.

СПРАВЫ СОЮЗА

Приступили слѣдующіи новіи члены:

ELMIRA, N. Y.

1. Лепакъ Петро	258
2. Мовчанъ Кузьма	258
3. Пероганъчъ Лешко	259
4. Шопъ Данько	259
5. Мореховичъ Михайлѣ	260
6. Тарбай Ванько	260
7. Тима Андрей	261
8. Варіанъ Кузьма	261
9. Варіанъ Андрей	262
10. Козякъ Илько	262
MT. CARMEL, PA.	
11. Решетаръ Иванъ	263

Несторъ Дмитровъ
секретарь.

Торжественне посвященне церкви въ Питтсбургъ, Па.

Хто не бувъ участникомъ зего великого свята, той не въ силѣ представить собѣ навѣтъ въ приближеню того величннго торжества, яке водбудо ся минушой не- дѣлѣ 22. с. м. въ Питтсбур-гу. Наши Братя въ Питтс- бургу довершили велико- го дѣла. Они побудовали величаву святиню, таку святиню, якогъ здаеъ дру- гой руской въ Америцѣ нема.

Въ Суботу 21. с. м. вод- бувъ ся вечерокъ музыкаль- но-декламацийный и аматор- ске представлене заходами О. Т. Обухкевича зъ Оли- фанту. (Про ту точку тор- жества помѣстимо обшпр- нѣйше въ слѣдующѣмъ чис- лѣ „Свободы“.)

Вже въ Суботу подѣ ве- черъ громадилеъ числен- ный тлумы цѣкавого народу около церкви придивля- ючися украшениямъ, въ які убрало церковь. Въ Недѣлю рано около 10 г. зѣбрались рускыи братства зъ бандами, установились вѣ въ порядку коло церкви чекачи на дальшій росказы. Маршалки на коняхъ, а було ихъ 4 на передѣ, за ними банда, водтакъ Братства зѣ своими прапорами рушили вѣ ажъ на дворецъ, щобъ пови- тати посторонный Братства, котры навѣтъ зъ далекихъ сторонъ були попрѣзджали. Коли получились вѣ Братства разомъ и выпу- шили походомъ зъ двѣрца до церкви, представлявъ походъ справдѣ величавый, импонуций видъ. Маршал- ки на коняхъ, сотки народу зъ водзнаками, колька бандъ, що безупину на перемѣну пригравали маршѣ, звабили тысячѣ цѣкавого народу, котрый збитою масою то- варинишъ походови ажъ до церкви. Старшина Братствъ и богато другихъ видѣй- ныхъ гостей, заняли мѣста въ церквѣ, а 6. мушницъ, поубиравныхъ, якъ енералы установились въ повколѣ коло тетраподу. О г. 112 поча- лось благословеніе церкви, котрого довершивъ Впр. О. Обухкевичъ. Водтакъ слѣ-

дувала Служба Божя зъ дьяконами. Службу Божу спѣвавъ О. Н. Стефановичъ, а дьяконовали О. Констан- кевичъ и Дмитровъ. Про- повѣдъ выголосивъ О. Сте- фановичъ. — Добре обдума- на проповѣдъ, выголошена зъ великою вервою и про- дженою проповѣдниковъ краснорѣчивостію, зробила на присутныхъ велике вра- жѣне.

Хоръ спѣваковъ зъ Оли- фанту подѣ управою О. Обухкевича спѣвавъ по- правно и доповнявъ цѣлѣсть, якогъ конечно було для не- лебранса и дьяконовъ. На- шому прекрасному обрядо- ви приглядались зъ великою цѣкавостію Американцѣ, а якъ ошѣля говорили, що такъ красныхъ напѣвовъ церковныхъ не чули въ нѣя- комъ обрядѣ.

По сконченѣй, Сл. Божѣй представивъ О. Констанке- вичъ людамъ нового пароха въ особѣ О. Н. Стефанови- ча, котрый на просьбу па- рохіянь обнявъ парохію въ Питтсбургъ. Водтакъ уда- лись гостѣ зъ Олифанту и другыи на обѣдъ, а вѣ Брат- ства засѣли въ просторѣй сали коло церкви на пере- куску. Депутція Выдѣлу „Союза“, О. Констанкевичъ, О. Дмитровъ и касіеръ п. Ю. Хилякъ заняли почетне мѣ- сце мѣжъ Братствами и вод- повѣдно до зазначеной точ- ки въ програмѣ выголосивъ секретарь „Союза“ О. Несторъ Дмитровъ до зѣбра- ныхъ бесѣду привѣтну водѣ товариства „Союзъ“. Сотки народу зъ великою увагою выслушали рѣчи, котру бесѣдникъ выголо- сивъ зъ великимъ жаромъ. При словахъ бесѣдника: „Мы не рабы, мы сыны славной Руской Матери, мы горожане вольной Америки“ вчинивъ ся такий крикъ о- добрення, що здавалося, що стѣны салѣ розвалить ся. А що бесѣда секретаря „Союза“ зробила велике вражѣне на присутныхъ то доказомъ того, що депута- ціи Братствъ приходили по черзѣ дьяковати бесѣдникѣ- ви за слово.

(Дальше буде).

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всі дописи в гроші про-самі усылати під адресу:

To „Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета виходить що-тижня в Четверг.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ найпосылають вступ-не і місячне до касієра.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара під адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Если бы кто знавъ, где перебуває мой муж ІЛЬКО РЫДЗАНІЧЬ, родомъ зъ Мохначки, въ Галичинѣ, котрый еще передъ 8 роками мене оставивъ и до Америки водѣхавъ, най буде ласкавъ повѣдомити мене о мѣ-сти его перебуваня на слѣ-дуючу адресу:

Domka Cimbalak — Rydzanicz
E. 87 str. № 208 Near 3-th Av
NEW-YORK, CITY

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Еслибъ кто знавъ о мѣ-сти перебуваня СЕКЕЛЫ, котрый вѣроятно перебуває въ Colorado, а котораго глядае его жена Юлія Секеда, нехай подасть ласкаво его адресу до Редакціи „Свободы“.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Edwardsdale, Pa.

Робота у насъ иде досыть слабо. Натеперь опишу Вамъ пожите нашихъ Братѣвъ, що проживають въ той око-лиці. Правду сказавши, на-ши Братя, що проживають въ Спол. Державахъ, зроби-ли до теперъ красный посту-пъ и суть перекозаний, що намъ школа конечно по-трѣбна.

И переконали ся, що тін красній засады въ Америцѣ, та воля, независимость и неподлежность, ставовлять чоловічка, одже повинни они після нихъ жити и поступи-ти. Але пытаемо ся Васъ Братя Русины, зъ Галичины, такъ и зъ Угорщины, чи держимо ся мы тыхъ крас-ныхъ засадъ? Де тамъ, най ся никому и не снится. А чому? Що за причина? Причина сему така, що на-ши Братя легковѣрны, и послухають якого-нибудь баламута. И такъ, якъ давно були пѣгры спровадзаны, такъ теперъ нашихъ рускихъ Братѣвъ продають в обман-нують жида.

Если ся трафитъ, що нашъ Русинъ має який бізнесъ сторовый, або готельовый, то сохрани Боже, чтобы они до своего прійшли и его под-перали, та щобъ зѣ своимъ замлякомъ въ своей мате-риньской бесѣдѣ розговорились. О! тсго они не зроби-лять, бо у нихъ така манера, кажутъ, що свой чоловікъ, не добрый. А радше у чу-жого берутъ, якъ у своего. А про що? Протое, бо Русины суть легковѣрны и такъ да-дуть ся обманити жидамъ, полякамъ и зеленымъ Айр-шамъ; понеже жидъ дастъ Glas of whiskey одинъ и другій, а часомъ и больше. А нашъ чоловікъ, якъ залѣе свою мозговницу, то воддае ся зъ цѣлымъ одушевленемъ жидови, котрый зъ него по-слѣдню рубашку зѣдѣе. А на своего брата Русина, кот-рый ему ретельно продае, то на него забуває. И до того часу купуе у жидка, поки жидъ зъ него всьо не высе. А якъ жидъ видитъ, що вже нема зъ него що дерти, то го напаскудитъ и за дверѣ выкине, а часомъ и до дѣры засадитъ. Така-то любовь и сполучене помѣжь нашими Братями Рускими.

Братя Рускій! Покиньмо ту натуру, подаймо собѣ руки и то братній руки. Спوماгаймо оденъ другого, якъ и другіе народы роблять. А тогды свѣтъ и люде узна-ють, що мы не остатній на-рѣдъ. И въ той часъ покаже-мо свѣтовѣ, что мы рускій народъ, славный, честный, добрый, здѣбный народъ!

Надѣю ся, что мои рядки ввойдутъ вамъ въ глубину сердца и після нихъ посту-пати будете, а на нашихъ Братей бизнесистѣвъ не за-будете!

Вашъ пирожничливый зем-лякъ

Я. Р.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

— Сумна вѣсть доходить насъ и дѣлимо ся нею зъ нашими Вп. Читателями:

ТЕОФІЛЬ БЕРЕЖНИЦКІЙ

радникъ высшого суда крае-вого у Львовѣ, бывший по-солъ до сойму и членъ вы-дѣлу краевого, президентъ управляющей рады товарис-тва „Дифетеръ“, голова то-вариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ, членъ многихъ то-вариствъ рускихъ — загалъ-но поважаемый и любленный мужъ необычайной чести и доброты сердца, щирый патриотъ рускій — упокой-ся 30 серпня зѣ полудня въ Дорѣ въ насѣддокъ не-дуги сердца на котру запавъ ще въ зимѣ сего року.

Земля Покойному перомъ и вѣчная память!

— Рускій вечерниці въ Римѣ. Зѣ нагоды при-ѣзду Русинѣвъ до Риму въ осени лагодитъ ся въ коле-гій св. Атанасія окрѣмъ пріняты „животного“ ще й т. зв. академія — по нашо-му вечерниці. Они не такъ для Русинѣвъ якъ для Ита-льянцѣвъ; Русины будутъ гостити Итальянцѣвъ въ своей хатѣ. Програма мѣ-шана итальянська — а спѣ-вы рускій и мабуть одинъ итальянскій. Буде на ве-черницѣхъ богато итальян-ского духовначества, монс-ньоры, епископы, а навѣтъ одинъ чи двоухъ кардина-ловъ. Будутъ владыки наші участники подорожи. Про-мову має выголосити по-итальянски богословъ Д.

— Зѣ Америки прійшла вѣсть, що тамъ померъ якийсь Галичанинъ Гостков-скій и полишивъ кільками-ліоновый маєтокъ. Зѣ при-чины, що не полишивъ нѣ-дѣтей, то вынайдено, що якась родина Козьоровскихъ має достати ту спадщину. Въ Кутахъ живутъ шевці Козьоровскіе, а тутешній лих-варъ заразъ таки зачали годити ся за ихъ спадщину. Шевці Козьоровскіе нѣчого не знали о той цѣлѣ исто-рии и продавали „свою спад-щину“. Жиды давали за кождыхъ 20.000 зр. — пят-ку! Але шевці на дешевый „гешефтъ“ не пристали. Зачали ся торги, ну, и вкѣн-ци попла цѣна спадщины въ гору. Заключено фор-мальный контрактъ у нотаря Лушпиньского и славный на цѣлу Гуцульщину бо-гачъ Егерманъ зъ Косова купивъ велику часть тои спадщины, бо заплативъ ажъ 1.200 зр. Але жиды ку-пували коту въ мѣшку, бо показало ся, что въ цѣлѣй истеріи о спадщинѣ для Козьоровскихъ не було нѣ одного слова правды. Шев-ці Козьоровскіе заробили на той американской бай-

цѣ три до чотири тысячѣ зр. а лихваръ нехотячи звер-нули несовѣстно заробле-ный грѣшъ. Сей фактъ свѣд-читъ зновъ о томъ, якъ без-совѣстно американскій ад-вокаты полюють на темноту въ народѣ. Пускають въ газеты (давнѣйше въ англій-скій и французскій, а теперъ вже въ вѣденскій и галиц-кій) фальшивы вѣсти о спад-щинахъ, берутъ потѣмъ гро-ші за „заступство“ спадко-емцѣвъ, котрыхъ заведѣды зголошуютъ бездѣль, а вкѣн-ци показуе ся, что то все липы американська выдум-ка.

— Холера въ Гал-чинѣ. Про холеру въ Тер-нополи подае Gazeta Naro-дowa такой дальшій вѣсти: Експонованный въ Тернопо-ли лѣкаръ намѣстництва д-ръ Баржицкій, рѣсѣдлив-ши воду рѣки Серету и тамошного ставу, найшовъ въ нѣй мікробы холеричны. Позаякъ народъ бѣдный, котрый мешкае въ сѣй дѣль-ниці мѣста, внаслідокъ браку керницъ на такъ зва-ной гребли, уживае воды зъ рѣки и ставу, выдало староство водозву, чтобы сей воды до пия не уживано. Во второкъ 27 серпня не-було вѣдного случая хо-леры а дня 28 въ среду занедужала одна особа се-редѣ объявъ холеричныхъ. Такожъ и въ Збаражи, якъ пишуть до Przegląd-у, захорувалъ и умеръ середѣ объявъ холеричныхъ одинъ жидъ, котрый передъ коль-кома днями повернувъ зъ російского мѣсточка Ко-лодна. Выделегованный на-мѣстництвомъ д-ръ Баржиц-кій изолювавъ родину по-мершого жидка, велѣвъ мѣ-сто дезинфекциувати и за-рядивъ всяки средства ос-торожности. Въ мѣстѣ за-вязавъ ся комитетъ ратунковый. Мѣсто подѣлено на дѣль-ниці, установлено опѣку-новъ, котрі збирають склад-ки и роздають для бѣдныхъ бесплатно чай.

Минувшого мѣсяца за-хоровало на холеру въ Тер-нополи 9 особъ; зъ тыхъ 5 умерло, 2 выздоровѣли, а въ опѣцѣ лѣкарскій зос-таеся 5 особъ. Зѣ выимкою Тернополя не сконстатовано въ нѣякой иншій мѣсце-вости въ Галичинѣ холеры азійской. Холера въ Терно-поли (якъ зѣ водтамъ дохо-дитъ вѣсти) що день шир-шае. Хоруючий по большій части довго не мучать ся, бо смерть атакуе скоро. Дня 3-ого с. м. померла жи-довка и робѣтницъ занятый при апаратѣ дезинфекцій-номъ. Жиды дуже перепо-лохані холерою та ужива-ють вселякихъ пересудѣвъ, чтобы повзддержати ширенье слабости. Оногды выслали малу депутацію до рабина въ Бѣломъ камени коло Золочева, что бы той допо-мѣгъ имъ въ нещастію. Чу-

дотворецъ давъ имъ такую раду: „Зробѣть — сказавъ вѣтъ — весѣля молодѣи а бѣдной парѣ на окописку а холера муситъ перепасты“. Та й дѣйстно послушали жиды рабина, а въ цѣлѣмъ мѣстѣ не найшло ся и од-ной власти чтобы перешко-дила тымъ оргіямъ, якы водбували ся на окописку. Цѣлый день збирано склад-ки на жидовскѣмъ перед-мѣстю для бѣдной жидов-ской пары, котра рѣшила ся на весѣля на окописку. Вечеромъ о годинѣ 6-ой у-дали ся великій массы най-бѣднѣйшихъ жидѣвъ, котрі свято вѣрять въ успѣш-ность рабина рады противъ холеры. Въ мешканю гра-баря ждала вже въ това-риствѣ свояковъ и знако-мыхъ молода пара. Вѣтъ зѣ фаху водоношъ Исаакъ Штайзель родомъ зъ Бусь-ка а она служниця Несі Клесмаръ родомъ зъ Милу-лице. Прійшовъ и ра-бинъ, тягне подѣ „хлѣ“, але „кале“ не дурна йти, доки не одержала 50 зр. вѣна. Тымчасомъ двотысяч-на товпа залегла окописку зъ крикомъ та зойкомъ. Не зважали на гробы, на мѣ-сте вѣчного водпочинку. Щобы заняты добре становиско, зѣ котрого выгѣдно можна було придивити ся обрядо-ви вѣнчання, товпа безъ ми-лосердя ломила барьеры, корѣ та молодіи дерева и лѣзла на вершки памятни-ковъ. Вѣнчанье водбуло ся на вольномъ мѣстѣ коло гробѣвъ батька тамошного рабина середѣ звуковъ охо-чон музыки. Жидовня ска-кала, танцювала, плескала въ долонѣ та кричала, йой-кала, плакала, смѣялась такъ, что цѣкавымъ пригля-дачамъ представилось на томъ мѣстѣ пекло, зѣ кот-рого голоса лунали гень-гень далеко въ мѣсто. Хло-пцѣ малі розносили тамъ гѣста и воду содову. Коли все вышли зѣ окописки, зьявивъ ся тамъ урядникъ староства въ асистенціи колькохъ жандармовъ, але заставши вже опорожнене мѣсце вернувъ до мѣста. До 12-ой години въ ночи обводжено молоду пару жи-довскими уличными и рин-комъ при звукахъ цимба-ловъ та бубновъ и середѣ криковъ, зойковъ та біати-ки. Доперва по пѣвночи ро-зѣгнала жандармерія веселу юрбу. „Дѣло“ ч. 189

Михайлъ Бережанскій, молодець лѣтъ 24 хотѣвбы ожениити ся зъ рускою дѣ-вичиною. Дѣвчина здорова и мѣдна, може мати 20 лѣтъ, або меньше, най напише листъ и вышле свою фото-графію на адресу:

Mr. M. Berezansky
806 2-nd Str.
SOUTH BETLEHEM, PA.

„SCHÖN SCHREIBEN“.

Конечь.

Перший, на которого накинула его зла доля, був якийсь маленький, слабонький и дуже заляканий школярчик. Онъ весь въ потѣ, нагнувшись надъ скриптурою працювавъ зо всею силою, щоби вдержати перо въ дрожащихъ пальцяхъ и щоби хвиля позирнувъ на таблицю, стараючись виводити на папері такі самі кручки, гачки та ковбаси, якъ вивела виправна економска рука на таблиці. Та ба, рука его дрожала, кручки, гачки та ковбаси выходили ломані, нерівні. — навіть перо непослушне що хвилі крутило ся въ его пальцяхъ, скрипѣло, порскало, немов гвѣвало ся чогось и бажало якъ найшвидше зъ нихъ выдубити ся.

Валько ставъ надъ нимъ, мовъ катъ надъ душею и злобно всмѣхаючись, не кажучи и слова почавъ приглядати ся его роботѣ. Бѣдний хлопець прочувъ лихо и до рѣшты стративъ всяку власть надъ своєю рукою и надъ непослушнымъ перомъ.

— То ты такъ пишешь? процѣдивъ звѣльня Валько, але тымъ швидше свиснула въ воздухѣ его тростина и оперезала змѣю плечѣ бѣдного хлопця.

— Ой-ой-ой! заверещавъ онъ, але сей часъ утихъ, стрѣтивши грѣзний, гадючий поглядъ учителя.

— Ты не умѣешь лѣпше писати? пытавъ Валько.

— Умѣю, умѣю!... лепотѣвъ хлопець, самъ не знаючи, що лепоче.

Учитель-економъ може и справдѣ вѣривъ, що хлопець умѣе лѣпше писати и що только на збытки ему силуе ся писати поганю, чи може зъ великою любовю до его тростинки.

— Ну, то уважай же! — и Валько пошовъ далѣ, не переконавши ся, якъ спасенный плоды принесла его досадна наука. Впрочѣмъ, ему и не ходило о ті плоды, — онъ теперъ бувъ только економомъ и больше нѣчимъ. Очѣ его вже звернули ся въ другій бѣкъ и въ другомъ кутѣ клясы выглядѣли иншу жертву. Тамъ сидѣвъ жидокъ, который по старинной привычкѣ своего роду писавъ въ задгузъ, силуючи ся виводити Вальковій выкрутасы одѣ правои до лѣвои руки, одѣ конця стрѣчки до початку. Одну стрѣчку онъ уже совершивъ такимъ способомъ и самѣ розпочавъ другу одѣ словѣ „сот“, „Богъ а зъ къ сиръ“. Написана, якова вже стрѣчка выглядала яко тако, але нова, неготова еще, зачата одѣ конця вволола Валька въ очѣ.

— А ты якъ пишешь, Мойши? закричавъ онъ прискакуючи до жидка.

Валько всѣхъ жидковъ въ класѣ кликавъ Мойши, — хибя що се були сыны богатыхъ мѣйскихъ „тузовъ“, передъ котрыми онъ мавъ великій респектъ. Жидокъ, на прозвище Іонасъ Туртeltaвбъ, почувши той выкрикъ и побачивши надскакуючого ворога, зинтивъ ся и скуливъ ся якъ слимакъ въ своій халабудцѣ, и переставъ писати.

— Ха, ха, ха! реготавъ ся Валько, призираючись жидковому писаню.

— Папе професоръ... зачавъ жидокъ и запявъ ся.

— Ходи сюда!

И не чекаючи, ажъ Іонка выйдѣ зъ лавки, взявъ его за ухо и потягъ на середину.

На видѣ бѣдного Іонки, скуленого тремтjачого и засилненого зо страху, вся кляса голосно зареготала ся, хоть всякій и собѣ тремтѣвъ та куливъ ся. Але така вже сила тиранского притиску, що досить тиранови усмѣхнути ся, а всѣ стоячи подѣ его гнетомъ будутъ реготати ся, безъ взгляду на те, що регочутъ ся именно самі надъ своєю долею.

— Ходи до таблицѣ! Ану, пиши!

Валько змазавъ власною рукою часть своего писѣма и втиснувъ жидкови крейду въ руку. Жидокъ почавъ писати своимъ звичасмъ, въ задгузѣ. На ново зареготала ся кляса, усмѣхнувъ ся Валько, але сейчасъ заворсило ся его лице, онъ обернувъ ся до послѣдней лавки, де сидѣли самі наибольшіи и найдужшіи хлопцы, и крикнувъ:

— Ану, дайте по ему!

Жидокъ затремтѣвъ цѣлымъ тѣломъ и залобонѣвъ щось, але швидко прискочили до него два товаришѣ-посѣпаки, и повели на градусъ. Тихо стало въ класѣ. Замѣсть смѣху бѣдѣсть выступила на всѣхъ лицахъ, — только болѣзненный верескъ Іонки розлягавъ ся посередъ мурованыхъ стѣнъ василиянского монастыря.

— Досить зъ него! сказавъ Валько, и Іонка хлипаючи пошовъ на свое мѣсце.

Сповнивши се высоко педагогичнѣ дѣло, Валько почавъ зновъ свой обходъ по класѣ и зновъ роздали ся удары его тростинки по плечахъ та по рукахъ бѣдныхъ хлопцѣвъ.

Яке вражѣне зробила цѣла тота наука на Мирона, сего и сказати годѣ. Онъ разъ въ разъ дрожавъ, мовъ въ лихоманцѣ, — ему шумѣло въ ушѣхъ и крутило ся въ очѣхъ, мовъ середѣ бурѣ. Ему такъ и мерещило ся, що и его не мине тота буря, що каждый ударъ страшного учителя паде на

него. Написани слова и стрѣчки скакали передъ его очима, надували ся и перепутували ся, выглядали ще поганѣйше, нѣжъ булѣ на дѣлѣ. Онъ и самъ не знавъ, коли переставъ писати, — сѣра паволока стала передъ его очима.

— То такъ ты пишешь? гукнувъ Валько надъ его головою.

Миронъ стрепенувъ ся, хопивъ за перо, талашнувъ нимъ въ чернило и поволѣкъ по паперѣ, мовъ тура за роги.

— Чи ты не знаешь якъ перо держати?

— Н-не знаю! прошепотѣвъ Миронъ.

— Що? ревнувъ Валько.

— Я тобѣ не показувавъ уже десять разъ не разъ?...

Миронъ зачудуванъ очѣ устремивъ въ розлючене Валькове лице. Але замѣсть одповѣди Валько стиснутымъ кулакомъ ударивъ хлопця. Малый Миронъ, мовъ косякомъ подтjатый, поваливъ ся на лавку, а зъ лавки на подлогу. Кровь обѣляла его лице.

— Подоймѣть его! крикнувъ Валько. Зъ заднои лавки прискочили два, — ти самі, що передъ хвилею парили Іонку, и подняли зомѣлого Мирона. Его голова не держала ся на вѣзахъ и хлилась до долу, мовъ у мерця.

— Бѣжить по воду! — командувавъ далѣ Валько и ще разъ поглянувъ на Мирона.

— То що за хлопець? — спытавъ онъ.

— Миронъ — одповѣвъ „цензоръ“ — найстаршій вѣкомъ и найдужшій силою въ класѣ, которого отцовѣ настановили наставникомъ въ класѣ.

— Що за оденъ? пытавъ далѣ Валько.

— Одного хлопа сынѣ зъ Н.....

— Хлопскій сынъ! Тѣфу, якого бѣса тымъ хлопамъ пхати ся сюда! проворкотѣвъ Валько. У него одлягло одѣ сердца. Онъ зачавъ бувъ троха побоювати ся своего учинку, але хлопскій сынъ, — значить ся, можна его бити и зобижати, якъ хочешъ, — нѣкто за хлопскимъ сыномъ не упомне ся!

Валько не похвбивъ ся въ своей рахубѣ. Нѣкто не упомнувъ ся за хлопскимъ сыномъ. Нелюдскій поступокъ учителя-эконома уишовъ ему гладко, такъ якъ и многіи его нелюдскіи поступки. Только въ сердци хлопского сына онъ не пошовъ гладко, а ставъ ся першимъ насѣнемъ обурения, погорды и вѣчнои вражды противъ всякого насилія, противъ всякого неволена та тиранства.

Миронъ.

НОВИНКИ.

— До „Daily News“ телеграфують зъ Берлина, що тамъ ходять вѣсти, якбы мавъ паровець вразѣ зъ 150 подорожними затопити ся. Якъ паровець называвъ ся и де бы мавъ затопити ся о томъ нѣчого не згадуе.

— Бритійскій корабель „Hartl field“ запаливъ ся на мори и згорѣвъ до тла. Золога завчасу опустила корабель и уратовавъ ихъ другій корабель, только 9 людей зъ залогѣ згнули въ фалахъ морскихъ.

— Д-ръ Йосифъ Олесковъ, по цѣломѣсячной студіи въ Канадѣ — приѣде тыми днями до Пенсильваніи, а такожъ вѣдѣдае нашу Редакцію.

ВСЯЧИНА.

— Цигара румынскій не вѣдзначають ся, якъ видно добротою, если одна газета въ Вукарештѣ, подае слѣдуючій приписъ, якъ належитъ заховати, при куреню румынского цигара:

1) Хочешь закурити цигаро, то мусишь напередъ забезпечити свое жите въ якѣмъ товариствѣ асекураційномъ.

2) Передъ закуреніемъ цигара переглянь добре, що въ серединѣ его знаходитъ ся, чи не ма тамъ случайно волоса коньского, кусничковъ скѣры, або щетинъ.

3) Если цигаро занадто вохке, то можешъ тую вохкѣсть якимъ небудь валкомъ вѣдѣ тѣста выдусити.

4) Для выкурения цигара, выбери собѣ такѣ мѣсце, на котромъ-бы на около на цѣлу милью не було ани одного чоловіка.

5) Забери съ собою лѣкаря и домову аптеку.

6) Не выбирай меже цигарами ани ясного, ани темного кольору, бо оба гатункѣ суть одного смаку, — и одной вартости....

Бѣдни ті люди, котрі мусять такі цигары курити.

— Наибольша америк. газета, а може наибольша на цѣлѣмъ свѣтѣ, ню-йорскій „World“ зазначае, що слѣдуючій люди суть наибогатшій на цѣломъ свѣтѣ:

Li Chung Chang	\$500.000.000
I. D. Rockefeller	\$180.000.000
The Duke of Westminster	\$100.000.000
Col North	\$100.000.000
Cor. Vanderbilt	\$100.000.000
Woh Qua	\$100.000.000

— Фонографъ заступивъ священника. Недавно ховали дитину въ Gravesand, Long Island. Мати зажадала священника на похоронъ своей дитины, а якъ не можъ було священника достати, казавъ спро-

вадити предпріемця похоронѣвъ фонографъ, который не только вѣдѣснѣвалъ цѣлый похоронъ, але навіть выголосивъ знамениту бесѣду надгробну.

Посля справоздани департаменту рѣльництва въ Вашингтонѣ такъ выпали сегорѣшній жнива:

Въ Миннесотѣ пшевица не дописала. Въ пѣвнѣной и полудневѣй Дакотѣ пшевица троха лѣпша, такъ само и въ штатѣ Вашингтонѣ.

Въ Калифорніи, въ краинѣ золота, не можъ сего року сѣдѣватись доброго выдатку пшевицѣ.

Найгорше стоятъ жнива вѣсѣа въ Канзасѣ. Коли въ другихъ штатахъ, якъ Illinois, Michigan, Indiana выносятъ процентъ продукту 63, 66, 69 то въ Канзасѣ заледви 52 проц.

Взагалѣ сего року въ Америкѣ пѣвн. не дуже жнива дописали.

ОДОЗВА.

БРАТЯ РУСИНЫ!

Удаемось до Васъ зо святою просьбою. Мы порѣшили будувати у себе святыню, нашу святу руску церковь, ту твердиню, котра забезпечаетъ намъ нашу вѣру и нашу народность на чужѣй земли. Насъ ту не богато, а будова церкви, якъ вы сами знаете, великій сумы коштуе. Для того пукаемо до нашихъ русскихъ, щирыхъ сердець, щобъ схотѣли насъ запомогчи, щобъ схотѣли скинутись по колька центѣвъ на ту высокую цѣль, и зобраній грошѣ переслати на адресу:

Peter Lepak

811 Canal Str.

ELMIRA, N. Y.

Уповаженный коллекторы на церковь въ Elmira, N. Y. суть слѣдуючій:

Петро Лепакъ, Кузьма Мовчанъ, Иванъ Курила, Гнатко Симеонъ.

Передовѣмъ вѣдываемось до нашихъ Вѣхъ оо. Духовныхъ, якъ такожъ и до всѣхъ нашихъ честныхъ Братей, щобъ не опустили людей, котрі будутъ збирати офѣры на домъ Божій въ Elmira.

Михайлѣ Галайко

(Mike Halajko)

GENEVA, N. Y.

Властитель готелю и рестаурацій — чоловікъ молодой. лѣтъ 25, хотѣвбы ожениити ся зъ дѣвичиною рускою молодою и пристойною. Котра дѣвичина наша схотѣла бы вѣддати ся, найнапише листъ и пошле свою фотографію. Докладный адресъ такий:

Mike Halajko

12 Wadsworth, Str.

GENEVA, N. Y.

Водъ нашего старого кобзари зеленон Буквинни, одержали мы слѣдующій стихокъ:

До вась я брата шлю вітрами,
И синьокрилими орлами
Мой поклонъ!
Лишь роднимъ, своимъ дорожите,
По руски Богу ся моѣте.
Молитва руска щезъ, заграда
А порогами смерть и заграда.

До вась я брата шлю поклонъ
Сли хмары пугаста въ валогонъ
И мой привѣтъ!
Лишь молю вась надъ все любѣте
Родиму мову, ваши дѣти
Учѣте по руски щезбегати.
И руску думку заспѣвати!

До вась я брата шлю поклонъ
Сли пугаста въ моей груди стогонъ
И мой привѣтъ!
Лишь прошу вась надъ все плакати
Звучай отпѣсний и все дабати.
Щобъ, свое лавромъ, зеленѣло,
Не сло, не пало, не маршало.

Сли тутъ збѣгаємъ дугарями,
До вась я брата шлю думками
Мой поклонъ!
Весели будѣте и здорови
Якъ кучеряний дубъ въ дубровѣ.
Якъ той баринотъ процвѣтаѣте,
И братья! насъ не забуваѣте!

Данило Млина

ПОДЯКА

Не могу сердечно не подяковати, водъ имени нашої церкви въ Ansonia, Conn. Впр. о. Евтихию Я. Балано-вичови въ New York City за щедрый даръ для нашої церкви именно: много образъ, прекрасный процесіональный крестъ, хоругвь, Евангеліе въ золотой оправѣ, золоту чашу, новіи ризы, срібный ручный крестъ и всѣ церковніи книги. Якъ такожъ складаемо сердечну подяку за те, що згаданий Впр. о. або самі, або зъ ихъ препорученіи другіи священники посѣщаютъ насъ що-другу недѣлю. Еще разъ на томъ мѣсці складаемо щиро-руске „Спаси Богъ“.

За раду церковну:
Осифъ Варколихъ.

I. B. YOUNG,

Кандидатъ на шерифа въ партіи демократичнои. Чоловѣкъ честный, совѣстный; насъ Русинѣвъ буде у вохѣхъ справахъ подперати. Ради-мо нашимъ братьямъ горожанамъ американскимъ що бы всѣ, якъ одинъ мужъ голосовали на сего чоловіка.

PETRO SERAFIN

Петро Серафимъ
424 Shamokin Str.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всяки другіи здоровіи напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и содѣдна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ подпомагати!

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

—и—

ГОТЕЛЬНОЙ

248

PEARL STR.

SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускою плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Шо за Талпашъ? Звонки онъ?
— Та-жъ крають намъ милый
— У него всѣ русини
— Подкрѣпляютъ силы...

— Шо за бринда въ пиво тамъ!
— Обходѣте ся файнъ!
— Обслуге якъ братамъ!
— Танько надзвичайно!

ЮЛІАНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ

Гавріилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)

20 Market Str.

SHAMOKIN, PA.

Мають завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гатунку

Братя! заставляйте у своихъ.

РУССКІЙ КОМ. ШТОРЪ

727 Commerce Str.

SHAMOKIN PA.

Манажеры:

МИХАИЛЬ ДАВОВСКІЙ

МИХАИЛЬ КОЛОДЪЙ

Всяки товары наилучшого сорта, дуже туніи

Родимці! не спомагайте жидѣвъ, але своихъ братѣвъ!

СЛАВЯНСКІЙ ГОТЕЛЬ

Станислава Леоповича.

Мае завсѣгды свѣже и добре пиво, розлични горѣвки, вина, лѣкеры и цигара.

услуга шильна и содѣдна.

памятайте его адресъ!

S. LEONOWICZ,

813 E INDEPENDENCE Str.

SHAMOKIN PA.

Dr. JOHN SZLUPAS,

Office: 421 Penn Ave

Telephone: 1613.

SCRANTON, PA.

АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчить всяки хоробы въ короткомъ часѣ и успѣшно. Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ братьямъ Русинамъ.

Dr. F. J. MEEK,

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкаръ, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всяки хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣванный лѣкаръ въ справахъ положничихъ. Говоритъ по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

JOHN GLOWA,

EXSELSIOR, PA.

Одинокій шторъ на цѣлѣмъ Exelsior ИВАНА ГЛОВЫ — Вже его и потребуемо захвалювати, бо каждый не водъ нимъ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купитъ, а певно не пожалуе. —

SCHLOS & KLEIN

10. East Market Square „Hello“, 3373

WILLIAMSPORT, PA.

Гуртовный складъ наилучшой **ВИСКИ, ВИНА** всякого рода и **всѣхъ наилучшихъ** напитковъ на цѣлу околицу, а навѣтъ на цѣлу Пенсильвенію. Виску, вино, всяки здоровіи напитки бочками и фляшками купуютъ всѣ и дуже зъ того задоволеніи и здоровіи.

Якъ хто только разъ купитъ въ томъ складѣ — ніколи не пожалуе того.

Въ цѣлой Пенсильваніи, шкоти и виску, вино и всяки напитки зъ того славного складу. Нашіи люде, якбы хотѣли закупити собѣ трункѣвъ на КРЕСТИНЫ, ВЕСЕЛІА и другіи оказіи, най удають ся до той фирмы; тамъ достануть танько и напитки такіи, що душу и сердце розвеселяють.

O. MURDZA & BRO'S.

O. МУРДЗА и БРАТЪ.

46. Second str.

MT. CARMEL, PA.

Только одень рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всяки товары наилучшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ катѣ.

Купуйте люде у своего, вже часъ покинути жидѣвъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-

РОНѢВЪ.

300

PEARL and MULBERRY str.

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ШТОРЪ

ВЪ

ОЛИФАНТЪ ПА.

Пѣдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты. Есть се наилучше заосмотренный зѣ всѣхъ шторовъ во всѣ потребныи товары и всякого рода по якъ наилучшой цѣнѣ. Каждый тамошній Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, най спѣшитъ до своего руского штору. Особенно нашіи гадзынѣ най йдутъ громадно! Нащо Юськовѣ, Шмультѣ помагати? Идѣте до своего.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского дѣла въ

Мт. Carmel, Pa.

Поручае любымъ крайнамъ, свой добре заосмотренный **ГОТЕЛЬ.**

Пиво, горѣвка, лѣкеры и щигары наилучшого сорта. Таный и выгодный ночлегъ. Снѣдане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str.

въ ШАМОКИНЪ ПА

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицу свой богатый складъ всякого рода викулатѣвъ и майнерскихъ снаряждѣвъ.

Е тунъ мясо

И лопата,

Суты и скирнѣ

И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы, Мука, крохмаль, солонина Мыски, горшки всѣ овощи Зеленина и сущенина.

Е чернушка,

Е петрушка,

9 W. CENTER ST.

SHENANDOAH PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фаянъ)

Хоругѣвъ, Ознакъ

Пасѣвъ, Шапокъ для Братѣвъ

Фана для парады зъ наилучшого едвабу; чотыри и

повѣ черезъ шесть и повѣ

стоѣ со всѣма приборами

\$25, и 26.75

Прапоры большіи зъ наилучшимъ мате

риалъ по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣте по цѣнники и по

пробу до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.

SHENANDOAH, Pa.

D. SALEY

136. Morris str.

JERSEY CITY N. J.

Продае книжки руски: **МОЛИТВОСЛОВЫ, БІБЛІА, ЖИТІЯ СВЯТЫХъ**, всяки популярныи научныи брошюры и другіи рускіи книжки.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай,

Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, только грѣшъ падаѣте

Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скинѣтеся по центови Се не забувайте! Буде зъ вась.